

การให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันโดยบริษัทหลักทรัพย์

Highlight

- การให้ลูกค้ากู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ผ่านบัญชีมาร์จิ้น (margin) เป็นการให้บริการทางธุรกิจอันเป็นปกติทั่วไปของบริษัทหลักทรัพย์ (บล.) ในปัจจุบัน ทั้งนี้ พ.ร.บ.หลักทรัพย์ พ.ศ.2535 กำหนดให้บล.สามารถให้กู้ยืมเงินได้เฉพาะวัตถุประสงค์เพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์เท่านั้น
- ขณะที่หลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อนุญาตบล.สามารถให้ลูกค้ากู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ นอกเหนือจากการนำไปซื้อหลักทรัพย์ได้ โดยยกตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา จะเรียกว่า Non-purpose Loan ซึ่งมีกลไกการบริหารจัดการ/การติดตาม/การบังคับหลักประกัน ทำนองเดียวกับ margin loan
- อย่างไรก็ตาม แม้ว่า Non-purpose Loan จะมีประโยชน์ต่อลูกค้าในการเป็นแหล่งเงินทุนที่เข้าถึงง่ายโดยไม่ต้องขายหลักทรัพย์ที่มีอยู่ในพอร์ตออกซึ่งจะทำให้เสียโอกาสจากการลงทุน ในมุมมองที่เป็นการช่วยเพิ่มรายได้ ต่อยอดจากธุรกิจหลักและการมีหลักทรัพย์ที่มีคุณภาพเป็นหลักประกันยังช่วยลดความเสี่ยงในการปล่อยกู้ แต่ก็มีความเสี่ยงที่ลูกค้าต้องคำนึงถึงหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ลูกค้าอาจเผชิญความเสี่ยงจากการโดนบังคับขายได้ (force liquidation)
- สมาคมฯได้มีหารือกับในประเด็นดังกล่าวกับสำนักงาน ก.ล.ต.เป็นระยะ ๆ เพื่อให้พิจารณาอนุญาตให้บล.สามารถให้กู้ยืมแก่ลูกค้าโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ได้ อย่างไรก็ตาม เรื่องดังกล่าวจะต้องมีการหารือกับอีกหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็น ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลัง ซึ่งสมาคมฯได้มีการจัดตั้งคณะทำงานในเรื่องดังกล่าวเพื่อเตรียมข้อมูลและกลับไปหารือหน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อผลักดันให้ธุรกิจดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ในอนาคตต่อไป

การให้ลูกค้ากู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ผ่านบัญชีมาร์จิ้น (margin) หรือในเมืองไทยเรียกอีกชื่อว่า เครดิตบาลานซ์ (credit balance)¹ เป็นการให้บริการทางธุรกิจอันเป็นปกติทั่วไปของบริษัทหลักทรัพย์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 กำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์สามารถให้กู้ยืมเงินได้เฉพาะวัตถุประสงค์เพื่อการซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนกำหนด ประกอบกับในการให้กู้ของบล.ต้องมีแนวทางในการปฏิบัติงานและบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆตามแนวทางที่สำนักงานก.ล.ต.กำหนดด้วย ตัวอย่างเช่น

- กำหนดให้เรียกอัตรามาร์จิ้นเริ่มต้นไม่ต่ำกว่า 50% (ในการซื้อหุ้น 100 บาท นักลงทุนออกเงินตัวเอง 50 บาท ใช้เงินบล.อีก 50 บาท) และกำหนดประเภทหลักทรัพย์ที่อนุญาตให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อได้ ตัวอย่างเช่น หุ้นบริษัทจดทะเบียน หน่วยลงทุนกองทุนรวมเปิด ตัวเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล ตราสารหนี้ที่ได้รับการจัดอันดับ BBB ขึ้นไป เป็นต้น
- กำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยง โดยต้องมีระบบในการป้องกันความเสี่ยงทั้งจากตัวลูกค้าและ

¹ บัญชีมาร์จิ้น (Margin Account) หรือเครดิตบาลานซ์ (Credit Balance) เป็นบัญชีที่บริษัทหลักทรัพย์เปิดเพื่อให้สินเชื่อกับนักลงทุนในการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ โดยนักลงทุนจ่ายเงินซื้อเองส่วนหนึ่ง ที่เหลือบล.จะเป็นฝ่ายจ่าย ซึ่งเงินที่บล.จ่ายให้ นั่น ถือว่าเป็นเงินส่วนที่นักลงทุนกู้ โดยนักลงทุนต้องนำเงินสดหรือหลักทรัพย์มาวางเป็นหลักประกันการชำระหนี้ก่อนซื้อหุ้นตามสัดส่วนที่บล.กำหนด ซึ่งนักลงทุนจะต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ด้วย ข้อควรระวังในการเลือกใช้บัญชีประเภทนี้ คือ วงเงินกู้ยืมอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามราคาหุ้นที่วางเป็นหลักประกันไว้ ถ้าราคาหุ้นที่วางเป็นหลักประกันไว้ลดลงมากๆ จนอัตรามาร์จิ้นต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด บล.อาจบังคับให้ลูกค้าวางหลักประกันหรือเรียกเงินสดเพิ่ม หรืออาจบังคับขาย (Forced Sell) หุ้นดังกล่าวเพื่อรักษาอัตรามาร์จิ้นให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด การซื้อขายในบัญชีมาร์จิ้นจะสามารถซื้อขายได้เฉพาะหลักทรัพย์ที่บล.กำหนดให้ซื้อขายผ่านบัญชีมาร์จิ้นได้เท่านั้น (ที่มา: SET)

Capital Markets Note

By ASCO

จากการเปลี่ยนแปลงของราคา รวมถึงสภาพคล่องของหลักทรัพย์ที่ลูกค้าวางเป็นหลักประกัน

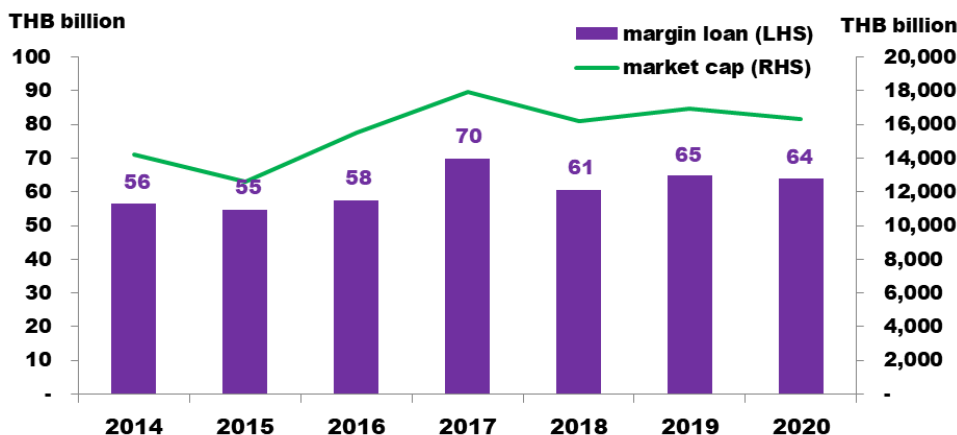
✓ **ด้านหลักทรัพย์** ตัวอย่างเช่น ให้บล.กำหนดรายชื้อหลักทรัพย์ที่อนุญาตให้ลูกค้าซื้อขายจากบัญชีมาร์จิ้นและอัตรามาร์จิ้นเริ่มต้นที่เหมาะสมสำหรับแต่ละหลักทรัพย์โดยคำนึงถึงสภาพคล่อง ความผันผวนราคาและความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์ เป็นต้น

✓ **ด้านลูกค้า** ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าก่อนอนุมัติเปิดบัญชีมาร์จิ้น การกำหนดวงเงินสูงสุดในการให้ลูกค้ากู้ยืมและทบทบอย่างน้อยปีละครั้ง การจำกัดให้มีสัญญากู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์เป็นรายลักษณะอักษรโดยต้องมีข้อความที่ลูกค้าแสดงความยินยอมให้บริษัทหลักทรัพย์ยึดถือหลักทรัพย์ที่ซื้อจากบัญชีมาร์จิ้นไว้เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ การแจ้งให้ลูกค้าเข้าใจและลงนามรับทราบถึงลักษณะความเสี่ยงของการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ การกำหนดยอดหนี้คงค้างในบัญชีมาร์จิ้นของลูกค้ารายใดรายหนึ่ง ณ สิ้นวันหนึ่งมิให้เกินกว่า 25% ของเงินกองทุนของบริษัท และยอดการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์แก่ลูกค้าทุกรายรวมกันหักค่าเผื่อนี้ส่งสัยจะสูญแล้ว ณ สิ้นวันต้องห้ามเกินกว่า 5 เท่าของเงินกองทุนบริษัท เป็นต้น

✓ **ด้านการปฏิบัติงาน** ตัวอย่างเช่น การให้ลูกค้านำเงินหรือหลักทรัพย์ตามประเภทที่กำหนดมาวางไว้ในบัญชีมาร์จิ้นเพื่อเป็นประกันการซื้อขายหลักทรัพย์ก่อน และไม่ยินยอมให้ลูกค้ากู้ยืมเงินเกินกว่าอำนาจซื้อที่คำนวณได้ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง การกำหนดทรัพย์สินที่นำมาวางเป็นหลักประกันเพิ่มได้ รวมถึงการปรับปรุงมูลค่าหลักประกันและยอดหนี้ของลูกค้าในบัญชีมาร์จิ้นทุกบัญชีให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยทุกสิ้นวันทำการ เป็นต้น

ทั้งนี้ การให้ลูกค้ากู้ยืมเงินโดยผ่านบัญชีมาร์จิ้นเป็นการช่วยเพิ่มโอกาสการลงทุนให้กับลูกค้า อย่างไรก็ตาม ลูกค้าจะต้องจ่ายดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืม และยอมรับความเสี่ยงจากการที่อาจจะโดนบังคับชำระหลักประกันในกรณีภาวะขาดทุน โดยในช่วงที่ผ่านมา นั้น มูลค่าเงินให้กู้ยืมคงค้างในบัญชีมาร์จิ้น (Margin Loan Outstanding) เติบโตขึ้นตามลำดับจากที่ประมาณ 5.6 หมื่นล้านบาท ณ สิ้นปี 2014 มาอยู่ที่ 6.4 หมื่นล้านบาท ณ สิ้นปี 2020 หรือเพิ่มขึ้น 13% ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการเติบโตของตลาดหุ้นในประเทศ

Total Margin Loan Outstanding vs. Stock Market Capitalization

Source: SET

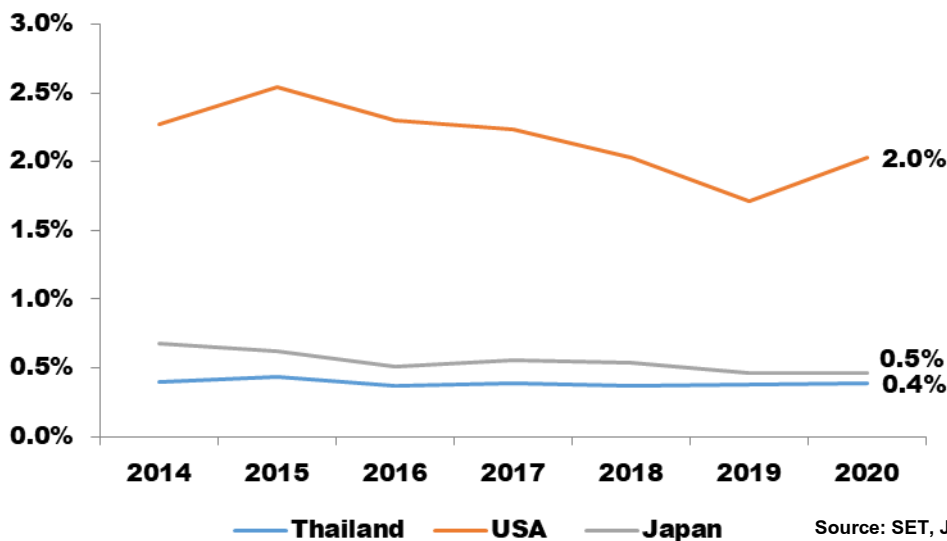
เมื่อเปรียบเทียบขนาดของ Margin Loan กับขนาดของตลาดหุ้น (Margin Loan Outstanding to Stock Market Capitalization) โดยพิจารณาเปรียบเทียบประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นพบว่า

Capital Markets Note

By ASCO

สัดส่วน Margin Loan ในประเทศไทยอยู่ที่ประมาณ 0.4% ของ Market Cap. ในขณะที่สัดส่วน Margin Loan ต่อ Market Cap. ของตลาดหุ้นสหรัฐอเมริกา² และญี่ปุ่น³ อยู่ที่ประมาณ 2% และ 0.5% ของ Market Cap. ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าทิศทางการให้ลูกค้ากู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ของบล. ในช่วงที่ผ่านมา แม้จะมีการเติบโตขึ้นตามลำดับแต่เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของตลาดหุ้นในประเทศก็ยังไม่สูงมาก และเป็นไปในกรอบการเติบโตที่ระมัดระวัง ตลอดจน เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดหุ้นต่างประเทศก็พบว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าเช่นกัน

%Total Margin Loan Outstanding to Stock Market Capitalization

ในหลายประเทศอนุญาตให้บริษัทหลักทรัพย์สามารถให้ลูกค้ากู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ นอกเหนือจากการนำไปซื้อหลักทรัพย์ได้ โดยมีกลไกการบริหารจัดการ/การติดตาม/การบังคับหลักประกัน ทำนองเดียวกับ margin loan

ในหลายประเทศได้อนุญาตให้ บล. สามารถให้ลูกค้ากู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ นอกเหนือจากการนำไปซื้อหลักทรัพย์ได้ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกานั้น Securities Exchange Act of 1934, section 7 ให้อำนาจ Federal Reserve Board ในการกำกับให้การให้สินเชื่อโดย broker-dealers ผ่าน code of Federal Regulations PART 220—CREDIT BY BROKERS AND DEALERS (REGULATION T) ซึ่งจะกำหนด initial margin requirement และประเภท หลักประกันสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์

การกู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์ของลูกค้าเป็นหลักประกันในสหรัฐฯ จะเรียกในภาพรวมว่า Securities-based Lending แบ่งเป็น 2 ประเภท นอกจาก 1. Margin Loan เป็นการให้ลูกค้ากู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันเพื่อนำไปซื้อขายหลักทรัพย์ กับ 2. Non-purpose Loan เป็นการให้ลูกค้ากู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันโดยไม่จำกัดวัตถุประสงค์(ยกเว้นเพียงการนำไปซื้อหลักทรัพย์) อาทิเช่น ซีอีโอรยนต์ ท่องเที่ยว ทั้งนี้บทความเรื่อง Securities-based Lending (2015) ของ Paul Meyer ได้กล่าวถึงหลักในการพิจารณาวงเงิน Margin Loan

² FINRA debit balances in customers' securities margin accounts relative to the Wilshire 5000 full cap price index (source: gurufocus.com)

³ JPX's outstanding margin transactions relative to market capitalization (source: JPX.com)

Capital Markets Note

By ASCO

และ Non-purpose Loan ว่ามีความคล้ายกันตรงที่ผู้ให้กู้จะให้หน้าหนักในการพิจารณาวงเงินที่ให้ผู้กู้ยืมจากหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันเป็นหลัก (ประเภท/มูลค่า/สภาพคล่อง/ความผันผวนของราคาหลักทรัพย์) มากกว่าในเรื่องของรายได้หรือการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้ยืม นอกจากนี้ ผู้กู้ยืมทั้ง Margin Loan และ Non-purpose Loan มีความเสี่ยงจากโอกาสที่จะถูกเรียกให้เติมหลักประกันเพิ่ม/บังคับขายเมื่อไรก็ตามหากมูลค่าหลักประกันที่วางไว้ตอนแรกปรับตัวลดลงต่ำกว่าระดับที่กำหนด ในขณะที่สินเชื่อบริการประสงค์ของธนาคารจะดูจากการชำระหนี้ตามเวลาที่กำหนด สรุปลักษณะสำคัญ Margin Loan และ Non-purpose Loan ได้ดังนี้

	Margin Loan	Non-purpose Loan
<i>Permissible Use of Loan Proceeds</i>	Purchase or carry securities	Any purpose other than purchase or carrying securities
<i>Eligible Collateral</i>	Marginable securities	Any collateral acceptable to the lender
<i>Release Rates</i>	50% for equities; up to 95% bonds	Generally higher than for a margin loan
<i>Interest Rate Charged</i>	Variable; priced as a spread to Broker Call Rate; based on amount borrowed	Variable; priced at a spread to 30-day LIBOR; based on qualifying amount
<i>Interest payment terms</i>	Charged monthly; no cash payment required; interest added to loan balance	Charged monthly; no cash payment required; interest added to loan balance
<i>Repayment Terms</i>	May be repaid in whole or in part at any time without penalty	May be repaid in whole or in part at any time without penalty
<i>Call Features</i>	Callable anytime	Callable anytime

Source: Securities-based Lending (2015) ของ Paul Meyer

ทั้งนี้ ข้อมูลจาก Mink Hollow Advisors survey (2017) ได้ประมาณการ market size of outstanding of Non-purpose Loan ในสหรัฐอเมริกาไว้ที่ USD200 billion (เมื่อเทียบกับ Margin Loan ในช่วงเวลาเดียวกันที่ประมาณ USD580 billion) และยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย broker-dealer/ Investment bank มีความสนใจที่จะขยายกลุ่มลูกค้าจากเดิมที่เน้นลูกค้าเป้าหมายหลัก ได้แก่กลุ่ม High net worth แต่ในปัจจุบัน เริ่มมีการจับกลุ่มลูกค้าทั่วไปมากขึ้น และนำเสนอผลิตภัณฑ์ผ่านทางพันธมิตรธุรกิจอย่าง independent broker-dealers หรือ RIA และแบ่งผลตอบแทนในรูปแบบ revenue sharing โดยยกตัวอย่างของผู้ให้บริการรายใหญ่ในปัจจุบัน เช่น Merrill Lynch/Bank of America Morgan Stanley UBS เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า Non-purpose Loan จะได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นจากทั้งลูกค้าที่เป็นผู้กู้ยืมในฐานะที่เป็นแหล่งเงินทุนที่เข้าถึงง่ายโดยไม่ต้องขายหลักทรัพย์ที่มีอยู่ในพอร์ตออกไปซึ่งจะทำให้เสียโอกาสจากการลงทุนได้ และจากผู้ให้กู้ยืมที่เป็นการช่วยเพิ่มรายได้ ต่อยอดจากธุรกิจหลักและการมีหลักทรัพย์ที่มีคุณภาพเป็นหลักประกันยังช่วยลดความเสี่ยงในการปล่อยกู้ และในกรณีหลักทรัพย์จดทะเบียน การบังคับหลักประกันเพื่อชำระหนี้ทำได้โดยง่ายจากการขายผ่านกลไกตลาดหลักทรัพย์เช่นเดียวกับ Margin Loan แต่ก็มีความเสี่ยงที่ต้องคำนึงถึงหลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมุมมองของผู้กู้ยืมซึ่งอาจเผชิญความเสี่ยงจากการโดนบังคับขาย (force liquidation) ในกรณีที่ราคาหลักทรัพย์ลดลงเป็น

Capital Markets Note

By ASCO

อย่างมาก Mink Hollow Advisors ได้ทำการเปรียบเทียบ Benefits & Risks of Securities-based Lending ทั้งต่อผู้กู้ (Borrower) และผู้ให้กู้ (Lender) ดังตารางด้านล่าง โดยใช้คำย่อ Securities-based Lending ว่า SBL ไว้ดังนี้

Benefits: Borrower	Benefits to Lender
<ul style="list-style-type: none"> Substantially lower interest rates, reduced risk relative to a traditional margin loan Precludes the need to sell securities, thereby avoiding a taxable event for the investor Ability to borrow between 50% to 95% of eligible assets, depending on the collateral and type of credit Access to cash within a couple of days, with a great deal of repayment flexibility 	<ul style="list-style-type: none"> SBL offers an additional and lucrative income stream without much added risk The liquidity of securities mitigates much of the credit risk associated with traditional lending. SBL offers advisors a distinct way to differentiate services and consolidate client wallet share. These lending solutions allow client assets to stay in-house, rather than be liquidated to go elsewhere
Risk to Borrower	Risks to Lender
<ul style="list-style-type: none"> Volatility of stocks increases risk of forced liquidation if the market falls and collateral value plunges If there's a market plunge and the value of securities pledged as collateral drops below the minimum threshold set by the brokerage firm, borrowers may be required to promptly pay down a loan or deposit additional collateral The firm has the right to sell off some securities without notifying the borrower, potentially triggering big capital-gains taxes 	<ul style="list-style-type: none"> Although securities can be liquidated, the volatility of stocks increases the risk of collateral value plunging, forcing lenders to take a loss Risk of brand damage due to perception of banks strong-arming clients to borrow against their securities

Source: Mink Hollow Advisors survey (2017)

ในประเทศไทยการให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันยังทำได้ผ่านธนาคารพาณิชย์เท่านั้น โดยสมาคมฯ ได้มีหารือกับในประเด็นดังกล่าวกับสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นระยะ ๆ และได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อหารือหน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้ธุรกิจดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ในอนาคต

ในส่วนของประเทศไทยนั้น การให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปสามารถทำได้ผ่านธนาคารพาณิชย์เท่านั้น โดยในปัจจุบันมีหลายธนาคารที่ให้บริการในรูปแบบ Lombard Loan แต่ยังคงจำกัดในกลุ่มลูกค้า High net worth เนื่องจากในปัจจุบันบริษัทหลักทรัพย์ยังไม่สามารถประกอบกิจการในลักษณะให้ลูกค้ากู้ยืมเงินเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกจากการซื้อขายหลักทรัพย์ได้ แม้ว่าลูกค้าจะมีหลักประกันเป็นหลักทรัพย์ในบัญชี Credit Balance ก็ตาม โดยมีกฎเกณฑ์ที่กล่าวถึงประเด็นดังกล่าว สรุปดังนี้

- ✓ พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 98(8) ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ประกอบกิจการอื่นใดที่มีใช้ธุรกิจหลักทรัพย์ในประเภทที่ได้รับอนุญาต เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับตลาดทุน
- การประกอบกิจการอื่นใดตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงการให้กู้ยืมเงินเพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ที่

Capital Markets Note

By ASCO

เกี่ยวกับการประกอบการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์หรือการค้าหลักทรัพย์ หรือการซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ ในตลาดหลักทรัพย์และในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าหลักทรัพย์

✓ หนังสือเวียนของสำนักงาน ก.ล.ต.ที่ ธ.ว)15/2546 ได้อธิบายแนวทางการให้ลูกค้าถอนเงินจากบัญชี Credit Balance ซึ่งกำหนดให้ลูกค้าถอนเงินได้สูงสุดเท่ากับ Excess Equity ที่เป็นผลมาจากเงินที่ลูกค้านำมาวางเป็นหลักประกัน และมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของหลักทรัพย์ที่ซื้อในบัญชีเท่านั้น ไม่สามารถให้ลูกค้าถอนเงินเท่ากับ Excess Equity ซึ่งเป็นผลจากการนำหลักทรัพย์จดทะเบียนมาวาง เพราะอาจเข้าข่ายการประกอบธุรกิจการให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันซึ่งปัจจุบันบริษัทหลักทรัพย์ยังมีได้รับอนุญาตให้ทำได้

ในช่วงที่ผ่านมา สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย (สมาคมฯ) ได้มีการหารือกับสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อให้พิจารณาอนุญาตให้ บล.สามารถให้กู้ยืมแก่ลูกค้าโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันได้เพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปได้ ทั้งนี้ ได้มีการนำเสนอประโยชน์ในด้านต่างๆ อาทิเช่น **ด้านนักลงทุน** สามารถใช้ประโยชน์จากหลักทรัพย์ที่ลงทุนในการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินโดยนำหลักทรัพย์มาเป็นหลักประกันเงินกู้กับ บล. โดยไม่จำเป็นต้องขายหลักทรัพย์ซึ่งอาจทำให้เสียโอกาสจากการลงทุนในหลักทรัพย์ และเนื่องจากเป็นการขอสินเชื่อจากบริษัทหลักทรัพย์ จะมีความคล่องตัวในการขายหลักทรัพย์มาชำระเงินกู้เมื่อคิดว่าเหมาะสม เนื่องจาก บล. มีระบบงานและสามารถดำเนินการเป็นนายหน้าในการขายตามธุรกิจหลัก **ด้านบริษัทหลักทรัพย์** เป็นการสร้างรายได้จากดอกเบี้ยจากเงินกองทุน และเป็นการเสริมต่อยอดเพิ่มธุรกิจหลัก **ด้านตลาดทุน** เป็นการเพิ่มประโยชน์ในการลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับหลักทรัพย์ในตลาดทุน ในขณะเดียวกัน ประเด็นที่เป็นความเสี่ยงในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็น Market Risk/ Credit Risk/ Operation Risk ทางสมาคมฯ ยินดีที่จะหารือกับสำนักงาน ก.ล.ต. ในการกำหนดมาตรการต่างๆเพื่อมาบริหารความเสี่ยงเหล่านั้น

สำนักงาน ก.ล.ต.ได้รับประเด็นไว้พิจารณาและได้มีหนังสือหารือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่นๆในภาคการเงิน ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และกระทรวงการคลัง เนื่องจากธุรกิจนี้ถือเป็นธุรกิจใหม่ของบล. โดย ธปท. มีความเห็นว่าหากจะอนุญาตให้ บล. ทำธุรกิจดังกล่าวควรมีมาตรการกำกับความเสี่ยงโดยเทียบเคียงกับการกำกับตรวจสอบความเสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงิน รวมถึงควรกำหนดแนวทางติดตามและป้องกัน systemic risk เมื่อธุรกรรมมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ยังมีประเด็นที่เป็นข้อหารือจากกระทรวงการคลังว่าการให้สินเชื่อในลักษณะดังกล่าวไม่ใช่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจหลักทรัพย์ และอาจเข้าข่ายเป็นธุรกรรมตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือไม่ โดยทางสมาคมฯได้มีการจัดตั้งคณะทำงานในเรื่องดังกล่าวเพื่อเตรียมข้อมูลและกลับไปหารือและชี้แจงกับหน่วยงานกำกับดูแลต่างๆต่อไป

กล่าวได้ว่า ในปัจจุบัน บล.ยังไม่สามารถให้ลูกค้ากู้ยืมโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ นอกจากการนำไปซื้อหลักทรัพย์ได้ อย่างไรก็ตาม ในสหรัฐอเมริกาอนุญาตให้บล.ประกอบธุรกิจดังกล่าวได้เป็นการทั่วไป โดยสมาคมฯได้มีหารือกับในประเด็นดังกล่าวกับสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นระยะๆเพื่อให้พิจารณาอนุญาตให้ บล.สามารถให้กู้ยืมแก่ลูกค้าโดยมีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันได้ อย่างไรก็ตาม เรื่องดังกล่าวจะต้องมีการหารือกับอีกหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็น ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลัง ซึ่งสมาคมฯได้มีการจัดตั้งคณะทำงานในเรื่องดังกล่าวเพื่อเตรียมข้อมูลและกลับไปหารือหน่วยงานกำกับดูแลต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อผลักดันให้ธุรกิจดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ในอนาคตต่อไป

Disclaimer:

เอกสารนี้จัดทำขึ้นโดยสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูล ณ วันที่ปรากฏในเอกสารนี้เท่านั้น จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ภายหลังวันดังกล่าว หรือเมื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ สมาคมฯมิได้ยืนยัน ตรวจสอบ หรือรับรองความสมบูรณ์ ความถูกต้องครบถ้วน ทัศนคติหรือเวลาของข้อมูลดังกล่าวแต่อย่างใด สมาคมฯไม่รับผิดชอบต่อบุคคลใด ๆ จากการเรียกชื่อใด ๆ ไม่ว่าในทางสัญญา ในการทะเลาะเบาะแว้ง รวมถึงความประมาท หรือเหตุอื่นใด ที่เกิดจากการตัดสินใจ หรือการกระทำใดๆ ที่เกิดจากความเชื่อใจในเอกสารดังกล่าว หรือในความเสียหาย ความสูญหาย ค่าสินไหมทดแทน หรือความรับผิดชอบใดๆ รวมถึงการสูญหายของข้อมูลหรือผลประโยชน์ ถึงแม้ว่าสมาคมฯจะได้รับแจ้งว่าจะเกิดความเสียหายดังกล่าวขึ้นก็ตาม